

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์

ข่าวการระบาดใน / ต่างประเทศ

สัปดาห์ที่ 35 ระหว่างวันที่ 27 สิงหาคม – 2 กันยายน 2549

(Outbreak Verification Summary, 35th Week, Aug. 27 – Sep.2, 2006)

เรียบเรียงโดย สุชาดา จันทสิริยากร* Suchada Juntasiriyakorn

พญ.อภิญญา ชไมเชอร์**

*กลุ่มงานเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา Epidemiological Investigation and Surveillance Section

** กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการระบาดวิทยา Research and Training Section

สำนักระบาดวิทยา Bureau of Epidemiology

✉ meow@health.moph.go.th

ในสัปดาห์ที่ 35 ระหว่างวันที่ 27 สิงหาคม – 2 กันยายน 2549 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สถานการณ์ภายในประเทศ

1.1 อาหารเป็นพิษ ที่จังหวัดอุดรธานี เบื้องต้นพบผู้ป่วยรวม 129 ราย (Food poisoning in Udon Thani Province)

วันที่ 29 สิงหาคม 2549 ได้รับรายงานจากห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินของโรงพยาบาลบ้านผือว่า มีผู้ป่วยทยอยเข้ารับการรักษาด้วยอาการปวดท้อง ถ่ายอุจจาระเป็นน้ำ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ และมีไข้ เป็นจำนวนมาก ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ของโรงพยาบาลบ้านผือและตำบลหนองแวง ออกสอบสวนและควบคุมโรค พบว่า วันที่ 28 สิงหาคม 2549 เวลาประมาณ 12.00 น. ชาวบ้านตำบลหนองแวง ประมาณ 10 คน ได้ช่วยกันฆ่าห่อข้าว 2 ตัว แล้วหันแบ่งเนื้อเป็นกอง ๆ โดยใช้ใบตองกล้วยและใบมะพร้าวรองเนื้อที่ฆ่าห่อแล้ว วางขายบนพื้นดิน กองละ 1 พันบาท มีชาวบ้านหมู่ 1, หมู่ 2, หมู่ 3, หมู่ 4, หมู่ 5, หมู่ 7, หมู่ 8 และหมู่ 9 ของตำบลหนองแวง ซื้อไปปรุงเป็นอาหารทั้งแบบสุก แบบดิบ และแบบสุก ๆ ดิบ ๆ รับประทานระหว่างเวลา 18.00 - 20.00 น. ของวันเดียวกัน และทยอยป่วย หลังจากรับประทานอาหารดังกล่าวประมาณ 8 - 15 ชั่วโมง เบื้องต้นพบผู้ป่วยรวม 129 ราย อายุ 7 - 70 ปี ส่วนใหญ่เข้ารับการรักษาที่สถานีอนามัยหนองแวง และโรงพยาบาลบ้านผือ เป็นผู้ป่วยใน 24 ราย หลังได้รับการรักษาทุกรายอาการดีขึ้น เก็บตัวอย่างเนื้อวัวสด 1 ตัวอย่าง น้ำดื่มในขวดพลาสติกที่เหลื่ออยู่บริเวณฆ่าห่อข้าว 2 ตัวอย่าง ทำ Rectal Swab ผู้ป่วย 25 ตัวอย่าง และ Swab ใบตองกล้วย ใบมะพร้าวที่เปื้อนเลือดควัว และมูลควัว อีก 3 ตัวอย่าง ส่งตรวจหาเชื้อก่อโรค ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ อุดรธานี พบเชื้อ *Salmonella* group C ใน Rectal Swab จากผู้ป่วย 17 ตัวอย่าง ตัวอย่างเนื้อสดและ Swab ใบกล้วยและใบมะพร้าวที่เปื้อนเลือดและมูลควัวทุกตัวอย่าง

สำหรับวัว 2 ตัวที่นำมาฆ่าห่อ เป็นแม่ลูกกัน ไม่มีประวัติเจ็บป่วย ตัวแม่ค่อนข้างผอม นิสัยดุร้าย ตัวลูกอายุประมาณ 3 - 4 เดือน ยังไม่หย่านม ก่อนถูกฆ่าห่อประมาณ 1 สัปดาห์ วัวทั้ง 2 ตัว ได้หายไปจากคอก เมื่อตามพบ เจ้าของให้ชาวบ้านประมาณ 10 คน ช่วยกันฆ่าห่อและนำมาแบ่งขาย ผู้ร่วมฆ่าห่อทุกคนมีสุขภาพดี ไม่มีโรคติดต่อ ผู้ฆ่าห่อข้าวบางคนให้ข้อมูลว่า เมื่อผ่าท้องวัวออกมา เห็นอวัยวะภายในของแม่วัวมีลักษณะคล้ายถูกน้ำร้อนลวก ผิวลอกเป็นขุย ๆ ภายในลำไส้มีแต่น้ำ ไม่มีเศษอาหารตกค้าง ปศุสัตว์จังหวัดได้นำตัวอย่างเนื้อวัวสดและตัวอย่างอวัยวะภายในบางส่วนส่งตรวจที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตอนบน) จังหวัดขอนแก่น ขณะนี้ยังไม่ทราบผล

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของสำนักกระบาดวิทยา ร่วมกับทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของจังหวัดอุดรธานี กำลังอยู่ระหว่างศึกษาและสอบสวนโรคเพิ่มเติมในพื้นที่

1.2 โรคพิษสุนัขบ้า เสียชีวิต 2 ราย ที่จังหวัดระยอง และระนอง แห่งละ 1 ราย (Rabies in Rayong and Ranong Province)

จังหวัดระยอง ผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 54 ปี อาชีพประมง อยู่ที่ห้องแถวร้าง ชุมชนชายทะเลบ้านปลา หมู่ 5 ตำบลปลา อำเภอบ้านฉาง เริ่มป่วยวันที่ 23 สิงหาคม 2549 ด้วยอาการไข้ หนาวสั่น กลืนน้ำและอาหารลำบาก กระสับกระส่าย กลัวลม และกลัวแสง วันรุ่งขึ้นเข้ารับการรักษาที่สถานอนามัยตำบลปลา และถูกส่งเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลบ้านฉาง และโรงพยาบาลระยองในวันเดียวกัน แรกรับที่โรงพยาบาลระยอง ผู้ป่วยไม่มีไข้ พุคคูลูรีเอื่อง ความดันโลหิต 109/67 มิลลิเมตรปรอท มีอาการคอแข็ง กลัวลม และกลัวน้ำ วันที่ 25 สิงหาคม 2549 ผู้ป่วยมีอาการกระสับกระส่ายมาก หายใจไม่สะดวก แน่นหน้าอก พุคคูลูรีเอื่อง บ้วนน้ำลายตลอดเวลา และเสียชีวิตเวลา 16.00 น. ไม่ได้เก็บตัวอย่างส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ

จากการสอบสวนโรคเบื้องต้น พบว่า ผู้ป่วยเป็นคนชอบสุนัขและมักให้อาหารแก่สุนัขจรจัดเป็นประจำ ปลายเดือนกรกฎาคม 2549 ผู้ป่วยได้นำลูกสุนัขจรจัด อายุไม่ถึง 2 เดือนมาเลี้ยง วันที่ 10 สิงหาคม 2549 ลูกสุนัขถูกสุนัขจรจัดตัวอื่นกัดและมีบาดแผลตามลำตัว ผู้ป่วยเป็นคนทำแผล ป้อนน้ำ และนม ต่อมาอีก 3 วัน ลูกสุนัขตาย ผู้ป่วยนำไปฝัง จากการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากญาติผู้ป่วย ไม่มีใครทราบว่าผู้ป่วยเคยถูกสุนัขกัด/ข่วน หรือไม่ และไม่มีใครทราบว่าสุนัขจรจัดตัวไหนที่กัดลูกสุนัขตัวที่ผู้ป่วยเลี้ยงไว้

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของอำเภอบ้านฉาง ร่วมกับปศุสัตว์จังหวัดระยอง ดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคในพื้นที่ ตั้งแต่วันที่ 25 สิงหาคม 2549 พร้อมฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่สุนัขและแมวในจุดเกิดโรคและบริเวณรอบ ๆ รัศมี 5 กิโลเมตร รวม 110 ตัว จากทั้งหมดที่สำรวจพบ 400 ตัว ให้สุขศึกษาและประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนประชาชนเรื่องโรคพิษสุนัขบ้าและวิธีป้องกันโรค รวมทั้งฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่ผู้สัมผัสในครอบครัว บุคลากรทางการแพทย์ที่ดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด และผู้สัมผัสในชุมชนที่สัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วย รวม 30 ราย จากการสำรวจ ไม่พบผู้ที่เคยถูกสุนัขกัดในชุมชน

จังหวัดระนอง ผู้ป่วยเป็นชาวพม่า เพศชาย อายุ 25 ปี เป็นลูกเรือสินค้าที่เดินเรือระหว่างเมืองมะริด ประเทศสหภาพพม่า กับจังหวัดระนอง ประมาณ 3 - 4 เดือน ที่แล้ว ขณะอยู่ในประเทศบ้านเกิด ผู้ป่วยถูกสุนัขกัดที่ขาซ้าย ไม่ได้ล้างทำความสะอาดแผลและไม่ได้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เริ่มป่วยวันที่ 24 สิงหาคม 2549 ด้วยอาการกลัวน้ำ กลัวลม กลืนน้ำลายลำบาก ซึ่งขณะนั้นเรือสินค้าดังกล่าวได้เดินทางมาถึงประเทศไทยแล้ว วันที่ 27 สิงหาคม 2549 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลระนอง เสียชีวิต วันที่ 28 สิงหาคม 2549 ตอนเย็น แพทย์ไม่ได้เก็บตัวอย่างส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ และเจ้าของเรือได้นำศพกลับประเทศสหภาพพม่าแล้ว

2. สถานการณ์ในต่างประเทศ

2.1 การระบาดของโรค Typhoid Fever

สาธารณรัฐอินเดีย ทางภาคตะวันตกของเมือง Kochi รัฐ Kerala ตั้งแต่ต้นปีจนถึงปัจจุบัน พบผู้ป่วยรวม 321 ราย เฉพาะเดือนสิงหาคม 2549 มีรายงานผู้ป่วยทั้งหมด 82 ราย ฝนที่ตกหนักในช่วงนี้ทำให้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรครุนแรงมากยิ่งขึ้น เก็บตัวอย่างนำจากแหล่งต่าง ๆ รวม 59 ตัวอย่าง พบการปนเปื้อนทุกตัวอย่าง

สาธารณรัฐประชาชนจีน เดือนสิงหาคม 2549 เกิดการระบาดของโรค Typhoid Fever ที่หมู่บ้าน Xincun เมือง Damogu มณฑลยูนนาน มีผู้ป่วยรวม 39 ราย คิดเป็นอัตราป่วย ร้อยละ 1.86 ในจำนวนนี้เสียชีวิต 1 ราย

สาธารณสุขรัฐฟิจิ โรค Typhoid Fever กำลังเป็นปัญหาสาธารณสุขของพื้นที่ทางภาคเหนือของประเทศ หลังจากพายุไซโคลน Ami พัดเข้าเกาะฟิจิ โดยในช่วง 2 - 3 เดือนที่ผ่านมา มีรายงานผู้ป่วยเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน และมีการระบาดเป็นหย่อม ๆ ในหลายหมู่บ้าน ตั้งแต่ต้นปีจนถึงปัจจุบันมีรายงานผู้ป่วยรวม 113 ราย ในขณะที่ปีที่แล้วมีผู้ป่วยทั้งหมด 127 ราย

2.2 การระบาดของโรคมาลาเรีย ที่ประเทศสหภาพมา

แหล่งข่าวที่เป็นร้านขายยาในพื้นที่ เปิดเผยว่า มีการระบาดของโรคมาลาเรียสายพันธุ์ที่ยังไม่เคยระบาดมาก่อนในหลายหมู่บ้านของเมือง Ponna kyunt Township ห่างจาก Arakan State Capital Akyab ไปทางเหนือ 16 ไมล์ และมีผู้เสียชีวิตมากกว่า 2 ราย โดยบริเวณที่เกิดการระบาดจะอยู่บริเวณตอนบนของแม่น้ำ Taw Phar Chaung ซึ่งอยู่ระหว่างเมือง Rathidaung และ Ponna kyunt Township ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวไม่มีคลินิกของรัฐและไม่มีแพทย์หรือพยาบาลประจำอยู่ ผู้ป่วยทั้งหมดจะถูกส่งเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล Ponna kyunt Township ซึ่งอยู่ไกลมาก ทำให้ผู้ป่วยหลายราย เสียชีวิตระหว่างทาง นอกจากนี้ ค่ายาและค่ารักษาพยาบาลมีราคาสูงมากเกินกว่าที่ชาวบ้านสามารถจ่ายได้

2.3 การระบาดของโรค Viral Meningitis ที่เมือง Khabarovsk ประเทศรัสเซีย

ตั้งแต่ปลายเดือนมิถุนายน 2549 จนถึงปัจจุบัน พบผู้ป่วยมากกว่า 800 ราย ส่วนใหญ่เป็นเด็ก อายุต่ำกว่า 14 ปี ได้รับเชื้อจากการดื่มน้ำที่ไม่สะอาด และเชื่อได้แพร่ระบาดในชุมชนโดยการสัมผัสกับละอองฝอยของน้ำลาย (droplets) ผู้ป่วยหรือผู้ที่มีเชื้อไวรัสดังกล่าว เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดไม่ให้ขยายไปวงกว้างยิ่งขึ้น ทางกรมกำลังอยู่ระหว่างการตัดสินใจที่จะเลื่อนวันเปิดเรียนของปีการศึกษาใหม่ออกไปจนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้น

2.4 การระบาดของโรค Meningitis ที่จังหวัด Kosovo ประเทศสาธารณรัฐเซอร์เบีย

ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม - 30 สิงหาคม 2549 พบผู้ป่วยรวม 553 ราย ส่วนใหญ่เป็นเด็ก สาเหตุของการระบาดคาดว่าดื่มน้ำที่ปนเปื้อน ถึงแม้ว่าจำนวนผู้ป่วยรายใหม่เริ่มลดลงแล้ว แต่ยังคงอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง ในสัปดาห์ที่ผ่านมายังมีผู้ป่วยรายใหม่สูงถึง 123 ราย

2.5 การระบาดของโรค Japanese Encephalitis ประเทศเนปาล

ตั้งแต่เดือนเมษายน 2549 จนถึงปัจจุบัน พบผู้ป่วยรวมแล้วไม่น้อยกว่า 200 ราย กระจายใน 11 อำเภอของบริเวณที่ราบ Terai ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ ในจำนวนนี้เสียชีวิต 22 ราย ส่วนทางภาคตะวันออกของประเทศมีรายงานผู้ป่วยในเดือนสิงหาคม 2549 รวม 73 ราย เสียชีวิต 11 ราย

สถานการณ์โรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์

สัปดาห์ที่ 35 ระหว่างวันที่ 27 สิงหาคม – 2 กันยายน 2549

สถานการณ์โรค/ภัย ที่สำคัญ

(Situation of Priority by Disease Under Surveillance, 35th Week, Aug. 27 – Sep.2, 2006)

รายงานโดย อัญชนา วากัส

Anchana Waqas

กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ

Communicable Disease Epidemiological Section

สำนักกระบาดวิทยา

Bureau of Epidemiology

✉ chana59@hotmail.com

สถานการณ์โรคเร่งด่วนสัปดาห์ที่ 35 จากรายงานที่ได้รับในสัปดาห์นี้ (27 สิงหาคม – 2 กันยายน 2549) พบผู้ป่วยด้วยโรค Pertussis 2 ราย ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา, Meningococcal meningitis 1 ราย ที่จังหวัดเพชรบุรี และโรคพิษสุนัขบ้า 1 รายที่จังหวัดระนอง สำหรับ AFP ในสัปดาห์นี้ มีรายงาน 12 ราย อาจเป็นเพราะเป็นช่วงที่ต้องเร่งค้นหาผู้ป่วยเนื่องจากใกล้สิ้นปีงบประมาณ ทำให้มีรายงานผู้ป่วยมากขึ้น ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการค้นหาผู้ป่วยในพื้นที่

ในช่วงนี้ยังคงมีพายุฝนและอากาศร้อนผิดปกติ ในหลายพื้นที่ จึงควรเฝ้าระวังโรคทางเดินหายใจ และโรคที่มากับน้ำท่วมขัง เป็นพิเศษ